

Achtergronden over Darfur

In de westelijke provincie Darfur is begin 2003 een gewapende strijd ontstaan tussen regeringstroepen, gesteund door Arabische milities ('janjaweed') en opstandelingen die strijden voor meer regionale macht en tegen marginalisering van de regio.

Het geweld in Darfur heeft een ongekeerde humanitaire crisis veroorzaakt. Volgens de VN zijn naar schatting ruim twee miljoen mensen op de vlucht geslagen en meer dan 200.000 gedood. Een groot deel van de bevolking verblijft in ontheemdenkampen. De humanitaire- en veiligheidssituatie in deze kampen en in grote delen van Darfur is slecht, door aanhoudend geweld tegen humanitaire hulpverleners en aanvallen van regeringstroepen tegen rebellen.

Hulporganisaties uitgezet

In maart 2009 heeft de regering van Sudan een groep van 13 internationale hulporganisaties (non-gouvernementele organisaties, ngo's) en 3 lokale ngo's uitgewezen, nadat het Internationaal Strafhof (ICC) een aanhoudingsbevel uitvaardigde tegen president Bashir wegens oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in het conflict in Darfur. Door van de uitzetting is de hulpverlening in Darfur ernstig aangetast.

Inmiddels is een humanitaire dialoog op gang gebracht tussen de regering van Sudan, donors en ngo's. In een speciaal opgericht *High Level Committee* worden afspraken gemaakt over urgente humanitaire onderwerpen in Darfur. Nederland dringt bij de regering van Sudan aan op het volledig herstel van humanitaire hulp in Darfur en het respecteren van internationale normen.

Nederland steunt bemiddeling in conflict

Nederland ondersteunt samen met internationale partners de bemiddeling door de Afrikaanse Unie en de Verenigde Naties voor het conflict in Darfur. In de politieke dialoog met de regering van Sudan wordt voortdurend gepleit voor een politieke oplossing voor het conflict in Darfur en volledige toegang voor humanitaire hulp. Om zo vroeg mogelijk kansen voor herstel van vrede en een begin van wederopbouw ('*early recovery*') te kunnen benutten, hebben donoren het *Darfur Community Peace and Stability Fund* opgericht. Ook Nederland draagt hieraan bij. Daarnaast levert Nederland jaarlijks een bijdrage aan het humanitaire VN-fonds voor Sudan.

Vredesmacht in Darfur

Sinds 2008 is een vredesmacht gestationeerd in Darfur, met een gecombineerd mandaat van de VN-Veiligheidsraad (resolutie 1769 uit 2007) en de Afrikaanse Unie. UNAMID is een van de grootste vredesmissies, met een voorziene omvang van ruim 19.000 militairen. Het mandaat van UNAMID richt zich allereerst op de bescherming van burgers en humanitaire hulpverleners. De Nederlandse bijdrage aan UNAMID voorziet in financiële steun, training, materieel en de uitzending van twee militaire adviseurs.

Door een samenloop van omstandigheden (vertragingen, veiligheidsproblemen en voortdurend conflict in Darfur) is de missie nog niet op volle sterkte. Door het geweld in Darfur heeft UNAMID sinds 2008 al meer dan 70 manschappen verloren.

Strafzaken Darfur bij Internationale Strafhof

De VN-veiligheidsraad heeft de situatie in Darfur in 2005 doorverwezen naar het Internationale Strafhof (ICC) in Den Haag (resolutie 1593), om te onderzoeken of er vervolging mogelijk is van partijen wegens misdrijven begaan in het conflict. Het ICC heeft 3 zaken in behandeling in verband met het conflict in Darfur, waarbij tegen 3 personen aanhoudingsbevelen zijn uitgevaardigd. In maart 2009 heeft het ICC een aanhoudingsbevel uitgevaardigd tegen de Sudanese president Bashir, wegens misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden.

De weigering van Sudan om het ICC te erkennen en met het ICC samen te werken, vormt een obstakel in de diplomatieke betrekkingen. Nederland benadrukt de verplichting van Sudan om samen te werken met het ICC op grond van resolutie 1593.